

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

KONVERGENSRAPPORT MAJ 2007

INLEDNING

ANALYSRAM

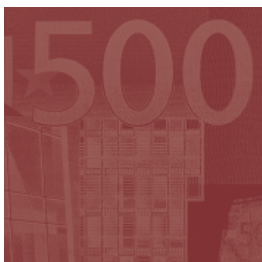
**LANDSAMMAN-
FATTNINGAR**

SV

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEMET

Alla ECB-
publikationer
under 2007
kommer
att ha ett
motiv från
20-eurosedeln.

INLEDNING
ANALYSRAM
LANDSAMMANFATTNINGAR

KONVERGENSRAPPORT
MAJ 2007

© Europeiska centralbanken, 2007

Besöksadress
Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Tyskland

Postadress
Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Tyskland

Telefon
+49 69 1344 0

Webbplats:
<http://www.ecb.int>

Fax
+49 69 1344 6000

Telex
411 144 ecb d

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisning och icke-kommersiella syften är tillåten om källan anges.

Stoppdatum för statistik i denna utgåva var den 26 april 2007.

ISSN 1725-9371 (tryckt version)
ISSN 1725-9584 (elektronisk version)

INNEHÅLL

1	INLEDNING	5
2	ANALYSRAM	
	2.1 EKONOMISK KONVERGENS	7
	2.2 FÖRENLIGHET MELLAN NATIONELL LAGSTIFTNING OCH FÖRDRAGET	16
3	LANDSAMMANFATTNINGAR	
	3.1 CYPERN	37
	3.2 MALTA	41

FÖRKORTNINGAR

LÄNDER

BE	Belgien	LU	Luxemburg
BG	Bulgarien	HU	Ungern
CZ	Tjeckien	MT	Malta
DK	Danmark	NL	Nederländerna
DE	Tyskland	AT	Österrike
EE	Estland	PL	Polen
IE	Irland	PT	Portugal
GR	Grekland	RO	Rumänien
ES	Spanien	SI	Slovenien
FR	Frankrike	SK	Slovakien
IT	Italien	FI	Finland
CY	Cypern	SE	Sverige
LV	Lettland	UK	Storbritannien
LT	Litauen		

ÖVRIGT

BIS	Internationella regleringsbanken (Bank for International Settlements)
b.o.p.	betalningsbalans
BNP	bruttonationalprodukt
BPM5	IMF Balance of Payments Manual (5 upplagan)
CD	bankcertifikat
ECB	Europeiska centralbanken
ECBS	Europeiska centralbankssystemet
EER	effektiv växelkurs (effective exchange rate)
EMI	Europeiska monetära institutet
EMU	Ekonomiska och monetära unionen
ENS 95	Europeiska nationalräkenskapssystemet 1995
ERM	wäxelkursmekanism
EU	Europeiska unionen
EUR	euro
HIKP	Harmoniserat index för konsumentpriser
ILO	Internationella arbetsorganisationen (International Labour Organization)
IMF	Internationella valutafonden (International Monetary Fund)
KPI	konsumentprisindex
MFI	monetära finansinstitut
NCB	nationell centralbank
OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
PPI	producentprisindex
ULCM	enhetsarbetskostnad i tillverkningsindustrin
ULCT	enhetsarbetskostnad i den totala industrin

I enlighet med praxis inom gemenskapen anges medlemsländerna i alfabetisk ordning efter landsnamnen enligt nationell stavning.

I INLEDNING

Euron infördes den 1 januari 1999. I dagsläget har 13 av Europeiska unionens (EU) medlemsstater infört euron i enlighet med bestämmelserna i fördraget, senast Slovenien den 1 januari 2007. Efter EU:s utvidgning 2004 och 2007, är det för närvarande 14 medlemsstater som inte deltar fullt ut i Ekonomiska och monetära unionen (EMU) och ännu inte har infört euron.

Denna konvergensrapport har sammanställts efter en begäran om granskning från Cypern den 13 februari 2007 och från Malta den 27 februari 2007. Europeiska centralbanken (ECB) uppfyller i och med denna rapport skyldigheten, enligt artikel 122.2 tillsammans med artikel 121.1, i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (fördraget), att rapportera till Europeiska unionens råd (EU-rådet) minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag ”om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen”. Även Europeiska kommissionen har detta uppdrag och har utarbetat en rapport, och de två rapporterna har överlämnats parallellt till EU-rådet.

ECB använder i denna rapport samma analysram som i sina tidigare konvergensrapporter. I rapporten granskas om de två berörda länderna har uppnått en hög grad av varaktig ekonomisk konvergens, om den nationella lagstiftningen är förenlig med fördraget samt om de lagstadgade kraven för de nationella centralbankerna uppfylls så att dessa skall kunna bli en integrerad del av Eurosystemet.

Granskningen av den ekonomiska konvergensutvecklingen är starkt beroende av kvaliteten och objektiviteten i den bakomliggande statistiken. Sammanställningen och rapporteringen av statistiken, särskilt när det gäller statistiken för de offentliga finanserna, får inte vara föremål för politiska överväganden. Medlemsstaterna uppmanas att betrakta kvaliteten och objektiviteten i sin statistik som en prioriterad fråga, så att det finns ordentliga kontrollsystem när statistiken sammanställs, och att tillämpa miniminormer på statistikområdet. Dessa normer bör stärka oberoendet och objektiviteten hos de nationella statistikmyndigheterna och deras ansvarstagande för sin verksamhet samt tilltron till kvaliteten i statistiken för de offentliga finanserna (se statistikbilagan (ej översatt) till kapitel 4).

Denna konvergensrapport disponeras på följande sätt. I kapitel 2 beskrivs det ramverk som använts för att granska den ekonomiska och rättsliga konvergensen. Kapitel 3 innehåller landsammanfattningarna som visar resultatet av granskningen av den ekonomiska och rättsliga konvergensen. I kapitel 4 beskrivs mer i detalj graden av ekonomisk konvergens i var och en av de två medlemsstater som är föremål för granskning och ges en översikt av de statistiska metoderna för konvergensindikatorerna. I kapitel 5 beskrivs förenligheten mellan dessa medlemsstaters nationella lagstiftning, inbegripet deras nationella centralbankers stadgar, och artiklarna 108 och 109 i fördraget och stadgan för Europeiska centralbankssystemet (ECBS) och ECB (ECBS-stadgan).

2 ANALYSRAM

2.1 EKONOMISK KONVERGENS

ECB använder en gemensam analysram för att undersöka graden av ekonomisk konvergens i de två medlemsstater som är föremål för granskning. Den gemensamma analysramen utgår först och främst från fördragets bestämmelser om prisutveckling, budgetsaldon, skuldkvoter, växelkurser, långa räntor och andra relevanta faktorer, samt från ECB:s tillämpning av dessa bestämmelser. Den utgår även från en rad andra tillbakablickande och framåtblickande ekonomiska indikatorer som anses ge värdefull information för en mer ingående granskning av konvergensens varaktighet. I rutorna 1 - 4 återges kortfattat fördragets bestämmelser och där finns också metodinformation som visar hur ECB tillämpar dessa bestämmelser.

För att säkerställa kontinuitet och likabehandling utgår denna rapport från de principer som har fastställts i ECB:s tidigare rapporter (och dessförinnan av Europeiska monetära institutet). ECB följer ett antal vägledande principer i sin tillämpning av konvergenskriterierna. Den första principen är att varje kriterium tolkas och tillämpas strikt. Detta motiveras av att kriteriernas huvudsyfte är att se till att bara länder med ekonomiska förhållanden som främjar prisstabilitet och kan bidra till ett starkt euroområde får ansluta sig. Den andra principen är att konvergenskriterierna utgör en sammanhängande helhet, där varje kriterium måste uppfyllas. I fördraget ges kriterierna samma tyngd och det finns inte någon inbördes rangordning. Den tredje principen är att konvergenskriterierna måste uppfyllas på grundval av aktuella uppgifter. Den fjärde är att tillämpningen av konvergenskriterierna skall vara konsekvent, öppen och enkel. Det betonas dessutom än en gång att konvergenskriterierna skall uppfyllas varaktigt och inte bara vid en viss tidpunkt. Därför görs det en noggrann granskning av konvergensens varaktighet vid genomgången av de enskilda länderna.

I detta avseende granskas den ekonomiska utvecklingen i de berörda länderna i ett tillbakablickande perspektiv som i princip omfattar de senaste tio åren. Detta gör det lättare att bedöma i vilken mån dagens förhållanden är resultatet av verkliga strukturanpassningar, vilket i sin tur gör det lättare att uppskatta varaktigheten i den ekonomiska konvergensens.

Utvecklingen granskas dessutom i skälig omfattning i ett framåtblickande perspektiv. I detta sammanhang läggs särskild vikt vid att en varaktigt gynnsam ekonomisk utveckling i hög grad är beroende av en välavvägd och långsiktig politik för att hantera befintliga och framtida utmaningar. Det betonas generellt att en varaktig ekonomisk konvergens är beroende av såväl ett starkt utgångsläge som den politik som förs efter det att euron har införts.

Den gemensamma analysramen tillämpas på var och en av de två granskade medlemsstaterna. Genomgången av länderna inriktas på utvecklingen i varje medlemsstat var för sig, i enlighet med bestämmelsen i artikel 121 i fördraget.

Stoppsdatum för den statistik som medtas i konvergensrapporten var den 26 april 2007. Den statistik som används i tillämpningen av konvergenskriterierna har tillhandahållits av Europeiska kommissionen (se även statistikbilagan (ej översatt) samt tabeller och diagram), i samarbete med ECB när det gäller de långa räntorna. Konvergensuppgifter om utvecklingen när det gäller priser och långa räntor presenteras fram till mars 2007, som var den senaste månaden för vilken det fanns tillgängliga uppgifter om HIKP. För månadsstatistiken för växelkurser löper den period som beaktas i denna rapport fram till mars 2007, medan dagliga noteringar tas med fram t.o.m. den 26 april 2007. Uppgifterna om de offentliga finansernas ställning omfattar perioden fram till 2006. Hänsyn tas även till prognoser från olika källor, tillsammans med de senaste konvergensprogrammen för medlemsstaterna och annan information som anses vara relevant för en framåtblickande bedömning av konvergensens varaktighet. Uppgifter från Europeiska kommissionens vårprognos 2007 som publicerades den 7 maj 2007 beaktas i denna rapport. Rapporten antogs av ECB:s allmänna råd den 14 maj 2007.

Fördragets bestämmelser om prisutvecklingen och ECB:s tillämpning av dem beskrivs i ruta 1.

Ruta 1

Prisutvecklingen

1 Fördragets bestämmelser

Enligt artikel 121.1 första strecksatsen i fördraget krävs följande:

”En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de (högst tre) medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.”

I artikel 1 i det protokoll om konvergenskriterierna som avses i artikel 121 i fördraget föreskrivs följande:

”Kriteriet om prisstabilitet enligt artikel 121.1 första strecksatsen i detta fördrag innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall uppvisa en hållbar prisutveckling och en genomsnittlig inflationstakt som inte med mer än 1,5 procentenheter överstiger inflationstakten i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Inflationen skall mätas med hjälp av konsumentprisindex på en jämförbar grund, med beaktande av skillnader i nationella definitioner.”

2 Tillämpningen av fördragets bestämmelser

I denna rapport tillämpar ECB fördragsbestämmelserna på följande sätt:

- För det första beräknas den genomsnittliga inflationstakten ”under en tid av ett år före granskningen” som förändringen i senast tillgängliga tolv månadersgenomsnitt för det harmoniserade indexet för konsumentpriser (HIKP) jämfört med föregående tolv månadersgenomsnitt. Följaktligen är referensperioden för inflationstakten i denna rapport april 2006 till mars 2007.
- För det andra tillämpas begreppet ”de (högst tre) medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet”, som används för att bestämma referensvärdet, genom att använda det ovägda aritmetiska medelvärdet av inflationstakten i följande tre EU-länder med den lägsta inflationstakten: Finland (1,3 %), Polen (1,5 %) och Sverige (1,6 %). Genomsnittet uppgår därmed till 1,5 % och med tillägget på 11/2 procentenheter blir referensvärdet 3,0 %.

Inflationen mäts på grundval av HIKP, som konstruerats för att göra det möjligt att bedöma konvergensen i fråga om prisstabilitet på ett jämförbart sätt (se statistikbilagan (ej översatt)). För information visas den genomsnittliga inflationstakten i euroområdet i statistikbilagan i den här rapporten.

För att göra det möjligt att granska hållbarheten i prisutvecklingen mer ingående, analyseras den genomsnittliga HIKP-inflationen under 12-månadersperioden från april 2006 till mars 2007 mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen i medlemsstaterna vad gäller prisstabiliteten de senaste tio åren. I detta sammanhang fästs stor uppmärksamhet vid penningpolitikens inriktning, särskilt huruvida de monetära myndigheterna har haft som huvudmål att uppnå och upprätthålla prisstabilitet samt hur andra delar av den ekonomiska politiken har bidragit till detta mål. Det tas även hänsyn till hur det makroekonomiska läget har inverkat på förutsättningarna att uppnå prisstabilitet. Prisutvecklingen granskas mot bakgrund av förhållandena på efterfråge- och utbudssidan, bland annat faktorer som påverkar enhetsarbetskraftskostnaderna och importpriserna. Slutligen beaktas trender i andra relevanta prisindex (t.ex. HIKP, exklusive priserna på oförädlade livsmedel och energi, nationella KPI, KPI exkl. ändrade indirekta skatter netto, deflatorn för den privata konsumtionen, BNP-deflatorn samt producentpriserna). När det gäller utvecklingen framöver ges en bedömning av inflationsutvecklingen under de närmaste åren, däribland

prognoser från viktigare internationella organisationer och marknadsaktörer. Vidare diskuteras strukturella aspekter av betydelse för att upprätthålla sådana förhållanden som främjar prisstabiliteten efter införandet av euron.

Fördragets bestämmelser om utvecklingen av de offentliga finanserna och ECB:s tillämpning av bestämmelserna beskrivs i ruta 2.

Ruta 2

Utvecklingen av offentliga finanser

1 Fördragets bestämmelser

Enligt artikel 121.1 andra strecksatsen i fördraget krävs följande:

”En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett alltför stort underskott enligt bestämmelserna i artikel 104.6”.

I artikel 2 i det protokoll om konvergenzkriterierna som avses i artikel 121 i fördraget föreskrivs följande:

I det protokoll om konvergenzkriterierna som nämns i fördragets artikel 121.1, andra stycket, föreskrivs att detta kriterium ”innebär att medlemsstaten vid tidpunkten för granskningen inte får vara föremål för något beslut av rådet enligt artikel 104.6 i detta fördrag om att ett alltför stort underskott föreligger”.

Förfarandet vid alltför stora underskott beskrivs i artikel 104. Enligt artikel 104.2 och 104.3 skall kommissionen utarbeta en rapport om en medlemsstat inte uppfyller kravet på budgetdisciplin, särskilt om

- a) Andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser och i procent av BNP överstiger ett visst referensvärde (som i protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott fastställts till 3 % av BNP), såvida inte
  - detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller
  - referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.
- b) Skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av BNP överstiger ett visst referensvärde (som i protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott fastställts till 60 % av BNP), såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Kommissionen skall i sin rapport dessutom ta hänsyn till om det offentliga underskottet överstiger de offentliga investeringsutgifterna och alla andra relevanta faktorer, bland annat medlemsstatens ekonomiska läge och budgetställning på medellång sikt. Även om kriterierna uppfylls kan kommissionen också utarbeta en rapport om den anser att det finns en risk för att det uppstår ett alltför stort underskott i en medlemsstat. Ekonomiska och finansiella kommittén skall avge ett yttrande om kommissionens rapport. I enlighet med artikel 104.6 skall EU-rådet slutligen på grundval av kommissionens

rekommendation och efter att ha beaktat alla synpunkter som den berörda medlemsstaten kan vilja framföra, göra en övergripande bedömning och med kvalificerad majoritet besluta om det föreligger ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

2 Tillämpningen av fördragets bestämmelser

I syfte att granska konvergensen uttrycker ECB sin syn på de offentliga finansernas utveckling. När det gäller hållbarheten granskar ECB närmare olika nyckelindikatorer för de offentliga finansernas utveckling under perioden 1997 - 2006, bedömer framtidsutsikterna och utmaningarna för de offentliga finanserna och fokuserar på sambanden mellan underskotts- respektive skuldutvecklingen.

ECB har till skillnad från kommissionen ingen formell roll i förfarandet vid alltför stora underskott enligt artikel 104. I ECB:s rapport sägs bara om landet är föremål för ett underskottsförfarande.

När det gäller fördragets krav på att en skuldkvot över 60 % av BNP måste minska i tillräcklig utsträckning och närma sig referensvärdet i tillfredsställande takt granskar ECB tidigare och aktuella trender i skuldkvoten.

Granskningen av de offentliga finansernas utveckling grundas på nationalräkenskapsdata, i enlighet med ENS95 (se statistikbilagan (ej översatt)). De flesta siffrorna i denna rapport lämnades av kommissionen i april 2007 och omfattar den offentliga sektorns finansiella ställning från 1997 - 2006, samt kommissionens prognoser för 2007.

För att bedöma hållbarheten i de offentliga finanserna granskas utfallet för referensåret 2006 mot bakgrund av utvecklingen i medlemsstaterna de senaste tio åren. Till att börja med bedöms skuldkvotens utveckling under denna period och faktorerna bakom den, dvs. skillnaden mellan tillväxten i nominell BNP och räntenivån, det primära saldot och andra faktorer som påverkat skuldens utveckling. Ett sådant perspektiv kan ge närmare information om i vilken grad det makroekonomiska läget, särskilt relationen mellan tillväxt och räntenivå, har påverkat utvecklingen av skuldkvoten. Det kan också ge mer information om bidragen från vidtagna konsolideringsåtgärder, som avspeglas i det primära saldot, och om i vilken utsträckning särskilda faktorer i skuldutvecklingen har spelat in. Hänsyn tas också till den offentliga skuldens struktur, särskilt andelen skuld med kort löptid och andelen skuld i utländsk valuta och hur dessa andelar har utvecklats. En jämförelse av dessa andelar med den nuvarande skuldkvoten belyser de offentliga finansernas känslighet för ränte- och växelkursförändringar.

I nästa steg undersöks underskottskvotens utveckling. Det är i detta sammanhang lämpligt att komma ihåg att ett lands årliga underskottskvot normalt påverkas av flera underliggande krafter. Dessa brukar delas in dels i ”konjunkturberoende effekter”, som visar hur underskottet påverkas av konjunkturförändringar, dels i ”konjunkturoberoende effekter”, som ofta anses spegla strukturella eller permanenta justeringar av

finanspolitiken. De konjunkturoberoende effekter som kvantifieras i denna rapport kan dock inte uteslutande anses avspegla strukturella förändringar av budgetställningen, eftersom de även omfattar tillfälliga effekter på budgetsaldot som härrör från effekter av både politiska åtgärder och särskilda faktorer. Det görs också en mer ingående granskning av tidigare offentliga utgifts- och inkomsttrender, och huvuddragen av de områden som kan komma i fråga för konsolideringsinsatser anges.

I ett framåtblickande perspektiv återges nationella budgetplaner och Europeiska kommissionens senaste prognoser för 2007 och den medelfristiga finanspolitiska strategin i respektive konvergensprogram beaktas. Häri ingår en bedömning av hur det eftersträvade målet på medellång sikt beräknas kunna uppnås i enlighet med kraven i stabilitets- och tillväxtpakten samt av utsikterna för skuldkvoten baserat på den rådande finanspolitiken. Vidare framhålls de långsiktiga utmaningar som kan hota budgetsaldonas hållbarhet, särskilt de som hänger samman med förekomsten av ofonderade offentliga pensionssystem, i ljuset av de demografiska förändringarna och garantier som ställs ut av staten.

Fördragets bestämmelser om växelkursutvecklingen och ECB:s tillämpning av dem beskrivs i ruta 3.

Ruta 3

Växelkursutvecklingen

1 Fördragets bestämmelser

Enligt artikel 121.1, tredje strecksatsen, i fördraget krävs följande:

”Ett iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till någon annan medlemsstats valuta.”

I artikel 3 i det protokoll om konvergenskriterierna som avses i artikel 121 i fördraget föreskrivs följande:

”Kriteriet om deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism enligt artikel 121.1 tredje strecksatsen i detta fördrag innebär att kursrörelserna för en medlemsstats valuta skall ha legat inom det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism utan att allvarliga spänningar har uppstått under minst de senaste två åren före granskningen. Särskilt skall medlemsstaten inte på eget initiativ ha devalverat sin valutas bilaterala centralkurs i förhållande till någon annan medlemsstats valuta under denna period.”

2 Tillämpningen av fördragets bestämmelser

När det gäller växelkursstabiliteten undersöker ECB om landet har deltagit i ERM2 (som ersatte ERM fr.o.m. januari 1999) i minst två år före konvergensgranskningen utan allvarliga spänningar och särskilt utan att ha devalverat gentemot euron. I fall av kortare deltagande beskrivs växelkursutvecklingen under en referensperiod på två år, precis som gjorts i tidigare rapporter.

Bedömningen av växelkursstabiliteten gentemot euron fokuserar främst på om växelkursen har legat nära centralkursen i ERM2 samtidigt som hänsyn tas till faktorer som kan ha lett till en appreciering, vilket är i linje med den metod som har använts tidigare. Bredden på fluktuationsbandet inom ERM2 påverkar i detta sammanhang inte bedömningen av kriteriet om växelkursstabilitet.

Förekomsten av ”allvarliga spänningar” granskas dessutom vanligtvis genom i) att undersöka i vilken grad växelkurserna har avvikit från centralkurserna i ERM2 gentemot euron och ii) att använda indikatorer som växelkursvolatilitet gentemot euron och dess utveckling, och differensen mellan korta räntor i förhållande till euroområdet och dess utveckling samt iii) att beakta vilken roll valutainterventioner har spelat.

Alla bilaterala växelkurser för referensperioden från maj 2005 till april 2007 är officiella ECB referenskurser (se statistikbilagan (ej översatt)).

Både Cypern och Malta har deltagit i ERM2 sedan den 2 maj 2005, dvs. något längre än två år före färdigställande av denna rapport. Valutornas utveckling i förhållande till euron visas för perioden 27 april 2005 till 26 april 2007 (dvs. stoppdatum för denna rapport). Mellan den 26 april 2007 och den 14 maj 2007 (datum för färdigställande av denna rapport) var de båda valutornas växelkurser mot euron stabila.

Utöver den nominella växelkursens utveckling gentemot euron görs också en kortfattad genomgång av de faktorer som är relevanta för hållbarheten i den rådande växelkursen. Detta sker utifrån utvecklingen av de reala bilaterala och effektiva växelkurserna, bytesbalansen, kapitalbalansen och de finansiella posterna i betalningsbalansen samt landets finansiella utlandsställning över en längre period. När det gäller marknadsintegrationen granskas även euroområdets andel av landets totala utrikeshandel.

Fördragets bestämmelser om de långa räntornas utveckling och ECB:s tillämpning av dem beskrivs i ruta 4.

Ruta 4

Utvecklingen av långa räntor

1 Fördragets bestämmelser

Enligt artikel 121.1, fjärde strecksatsen, i fördraget krävs följande:

”En varaktighet i den konvergens som medlemsstaten har uppnått och i dess deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, såsom det kommer till uttryck i den långfristiga räntenivån”.

I artikel 4 i det protokoll om konvergenskriterierna som avses i artikel 121 i fördraget föreskrivs följande:

”Kriteriet om konvergens i räntesatserna enligt artikel 121.1 fjärde strecksatsen prisstabilitet i detta fördrag innebär att en medlemsstat under en tid av ett år före granskningen skall ha haft en genomsnittlig långfristig nominell räntesats som inte med mer än två procentenheter överstiger motsvarande räntesats i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Räntesatserna skall beräknas på grundval av långfristiga statsobligationer eller jämförbara värdepapper med beaktande av skillnader i nationella definitioner.”

2 Tillämpningen av fördragets bestämmelser

I denna rapport tillämpar ECB fördragsbestämmelserna på följande sätt:

- För det första, beräknas kravet på ”en genomsnittlig långfristig nominell räntesats” som har observerats ”under en tid av ett år före granskningen”, som ett aritmetiskt medelvärde under de närmast föregående tolv månader för vilka HIKP-uppgifter finns tillgängliga. Referensperioden i denna rapport är april 2006 till mars 2007.
- För det andra tillämpas begreppet ”de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet”, som används för att bestämma referensvärdet, genom att använda det ovägda aritmetiska medelvärdet av de långfristiga räntesatserna i samma tre länder som ingår i beräkningen av referensvärdet för kriteriet om prisstabilitet (se ruta 1). Under den referensperiod som används i denna rapport var de långa räntorna i dessa tre länder: 3,8 % (Sverige), 3,9 % (Finland) och 5,3 % (Polen). Den genomsnittliga räntan uppgår därmed till 4,4 % och med tillägget på 2 procentenheter blir referensvärdet 6,4 %.

Räntorna mäts på grundval av harmoniserade långa räntor som har tagits fram i syfte att bedöma konvergens (se statistikbilagan (ej översatt)).

För ett land där ingen harmoniserad lång ränta finns tillgänglig som kan användas för att granska graden av konvergens görs en allmän analys av finansmarknaderna. En sådan analys görs i den grad detta är möjligt, under beaktande av statsskuld och andra relevanta indikatorer och syftet är att utvärdera varaktigheten i den konvergens som medlemsstaten har uppnått och i dess deltagande i ERM2.

Som redan nämnts hänvisar fördraget uttryckligen till att ”varaktigheten i konvergens” avspeglas i nivån på de långa räntorna. Utvecklingen under referensperioden från april

2006 till mars 2007 granskas därför mot bakgrund av de långa räntornas utveckling under de senaste tio åren (eller den tidsperiod för vilken uppgifter finns tillgängliga) och de viktigaste faktorerna bakom räntedifferenserna gentemot den genomsnittliga långa räntan i euroområdet.

Slutligen, enligt artikel 121.1 i fördraget skall denna rapport ta hänsyn till ett antal andra relevanta faktorer, nämligen "ecuns utveckling, resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskraftskostnader och andra prisindex". Dessa faktorer granskas i kapitel 4 under de tidigare nämnda enskilda kriterierna. Eftersom euron infördes den 1 januari 1999 behandlas inte längre ecuns utveckling.

2.2 FÖRENLIGHETEN MELLAN NATIONELL LAGSTIFTNING OCH FÖRDRAGET

2.2.1 INLEDNING

Enligt artikel 122.2 i fördraget skall ECB (och kommissionen) minst en gång vartannat år, eller på begäran av en medlemsstat med undantag, rapportera till EU-rådet i enlighet med förfarandet i artikel 121.1. Dessa rapporter skall innehålla en granskning av förenligheten mellan, å ena sidan, den nationella lagstiftningen i varje medlemsstat med undantag, inklusive dess nationella centralbanks stadga, och å andra sidan artiklarna 108 och 109 i fördraget och stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (nedan kallad stadgan). Denna skyldighet enligt fördraget som gäller för medlemsstater med undantag kallas även för ”rättslig konvergens”. När ECB bedömer den rättsliga konvergensen är den inte begränsad till att göra en formell bedömning av den nationella lagstiftningen efter lagens bokstav, utan kan också beakta huruvida tillämpningen av de relevanta bestämmelserna överensstämmer med andemeningen i fördraget och stadgan. ECB är särskilt oroad över de på senare tid allt oftare förekommande tecknen på press som utövas på de beslutande organen i vissa av medlemsstaternas nationella centralbanker, vilket vore oförenligt med fördragets andemening vad avser centralbanksberoende. ECB kommer därför att nära övervaka all utveckling som sker innan en slutlig positiv bedömning kan göras som fastslår att en medlemsstats nationella lagstiftning är förenlig med fördraget och stadgan.

MEDLEMSSTATER MED UNDANTAG OCH RÄTTSLIG KONVERGENS

Cypern och Malta, vars nationella lagstiftning granskas i denna rapport, har ställning som medlemsstater med undantag, dvs. de har ännu inte infört euron. I artikel 4 i akten om villkoren för anslutning¹ föreskrivs att ”Var och en av de nya medlemsstaterna skall delta i den ekonomiska och monetära unionen från och med dagen för anslutningen som medlemsstat med undantag i enlighet med artikel 122 i EG-fördraget”. ECB har undersökt

---

¹ Akt om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska Unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 23.9.2003, s. 33). För Bulgarien och Rumänien, se artikel 5 i Akt om villkoren för Republiken Bulgariens och Rumäniens anslutning och om anpassning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen (EUT L 157, s. 21.6.2005, s.203).

den rättsliga konvergensnivån på Cypern och Malta, liksom de lagstiftningsåtgärder som har vidtagits eller måste vidtas av dem för att uppnå detta mål.

Syftet med att granska den rättsliga konvergensen är att underlätta EU-rådets beslut avseende vilka medlemsstater som ”uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av den gemensamma valutan”. På det rättsliga området gäller sådana villkor särskilt centralbankernas oberoende och de nationella centralbankernas rättsliga integrering i Eurosystemet.

UPPLÄGGNINGEN AV DEN RÄTTSLIGA BEDÖMNINGEN

Den rättsliga bedömningen följer i stort sett uppläggningsen i ECB:s och EMI:s tidigare rapporter om rättslig konvergens, särskilt ECB:s konvergensrapporter från december 2006 (om Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Ungern, Malta, Polen, Slovakien och Sverige), från maj 2006 (om Litauen och Slovenien), från 2004 (om Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien, Slovakien och Sverige) från 2002 (om Sverige) och 2000 (om Grekland och Sverige) och EMI:s konvergensrapport från 1998. Granskningen av den nationella lagstiftningens förenlighet görs också mot bakgrund av eventuella lagändringar som antagits före den 15 mars 2007.

2.2.2 ANPASSNINGENS OMFATTNING

2.2.2.1 OMRÅDEN FÖR ANPASSNING

För att identifiera de områden där den nationella lagstiftningen måste anpassas, bedöms följande frågor:

- förenlighet med bestämmelserna om de nationella centralbankernas oberoende i fördraget (artikel 108) och stadgan (artiklarna 7 och 14.2) samt med bestämmelser om sekretess (artikel 38 i stadgan),
- förenlighet med förbuden mot monetär finansiering (artikel 101 i fördraget) och positiv särbehandling (artikel 102 i fördraget) och förenlighet med den enhetliga stavning av euron som krävs enligt gemenskapsrätten, och
- de nationella centralbankernas rättsliga integrering i Eurosystemet (särskilt när det gäller artiklarna 12.1 och 14.3 i stadgan).

2.2.2.2 "FÖRENLIGHET" KONTRA "HARMONISERING"

Enligt artikel 109 i fördraget måste den nationella lagstiftningen vara "förenlig" med fördraget och stadgan; eventuell oförenlighet måste därför åtgärdas. Denna skyldighet påverkas varken av det faktum att fördraget och stadgan har företräde framför den nationella lagstiftningen eller av arten av oförenlighet.

Kravet på att den nationella lagstiftningen skall vara "förenlig" innebär inte att fördraget kräver att de nationella centralbankernas stadgar måste "harmoniseras", varken sinsemellan eller med stadgan. Nationella särdrag får bestå, såvida de inte påverkar gemenskapens exklusiva behörighet i monetära frågor. Enligt artikel 14.4 i stadgan får de nationella centralbankerna utföra andra uppgifter än dem som anges i stadgan såvida de inte strider mot ECBS mål och uppgifter. Bestämmelser som tillåter sådana ytterligare uppgifter i en nationell centralbanks stadga är ett tydligt exempel på en situation där skillnader får finnas kvar. Med "förenlig" antyds snarare att den nationella lagstiftningen och de nationella centralbankernas stadgar måste anpassas för att undanröja bristande överensstämmelse med fördraget och stadgan och för att de nationella centralbankerna i erforderlig utsträckning skall kunna integreras i ECBS. I synnerhet måste alla bestämmelser som inkräktar på en nationell centralbanks oberoende, så som denna definieras i fördraget, och på dess roll som en integrerad del av ECBS anpassas. Det räcker därför inte att enbart förlita sig på gemenskapslagstiftningens företräde framför den nationella lagstiftningen för att uppnå detta.

Skyldigheten enligt artikel 109 i fördraget gäller endast bristande förenlighet med fördraget och stadgan. Emellertid bör även nationell lagstiftning som är oförenlig med sekundär gemenskapslagstiftning anpassas till sådan sekundärlagstiftning. Gemensprättens företräde påverkar inte skyldigheten att anpassa den nationella lagstiftningen. Detta generella krav härleds inte endast från artikel 109 i fördraget, utan också från Europeiska gemenskapernas domstolspraxis².

Varken fördraget eller stadgan föreskriver det sätt på vilket den nationella lagstiftningen skall anpassas. Det kan ske genom hänvisningar till fördraget och stadgan, genom att införliva bestämmelser från dessa i den nationella lagstiftningen och hänvisa till deras härkomst eller genom att stryka oförenligheter eller genom en kombination av dessa metoder.

---

² Se, bl.a. mål 167/73 Europeiska gemenskapernas kommission mot Republiken Frankrike (REG 1974, s.359) ("Lagen om arbete till sjöss").

Som ett medel bl.a. för att uppnå och upprätthålla den nationella lagstiftningens förenlighet med fördraget och stadgan skall ECB dessutom höras av gemenskapsinstitutionerna och av medlemsstaterna om varje förslag till rättsregler inom ECB:s behörighetsområde, i enlighet med artikel 105.4 i fördraget och artikel 4 i stadgan. I rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler³ krävs uttryckligen att medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla denna skyldighet.

2.2.3 DE NATIONELLA CENTRALBANKERNAS OBEROENDE

När det gäller centralbankernas oberoende och sekretessfrågor, krävdes att den nationella lagstiftningen i de medlemstater som anslöt sig till EU 2004 skulle anpassas för att uppfylla de relevanta bestämmelserna i fördraget och stadgan och vara i kraft den 1 maj 2004. Vad gäller Sverige skulle alla nödvändiga anpassningar vara i kraft vid inrättandet av ECBS den 1 juni 1998.

2.2.3.1 CENTRALBANKSOBEROENDE

I november 1995 upprättade EMI en förteckning över de aspekter på centralbanksberoendet (se EMI:s konvergensrapport från 1998 för en närmare beskrivning) som låg till grund för bedömningen av medlemsstaternas nationella lagstiftning vid den tidpunkten, särskilt av de nationella centralbankernas stadgar. Konceptet centralbanksberoende omfattar olika aspekter av oberoende som måste bedömas separat; nämligen funktionellt, institutionellt, personligt och finansiellt oberoende. Under de senaste åren har analysen av dessa aspekter av centralbanksberoendet finslipats genom yttranden som ECB har antagit. Dessa aspekter ligger till grund för bedömningen av vilken konvergensnivå som uppnåtts i den nationella lagstiftningen för medlemstater med undantag i förhållande till fördraget och stadgan.

FUNKTIONELLT OBEROENDE

Centralbanksberoende är inte ett mål i sig utan bidrar snarare till att uppnå ett tydligt formulerat mål som skall ha företräde framför varje annat mål. Funktionellt oberoende

---

³ EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

kräver att varje nationell centralbanks huvudmål är fastställt på ett tydligt och rättssäkert sätt och är helt i linje med huvudmålet prisstabilitet som fastställs i fördraget. Det uppnås genom att förse de nationella centralbankerna med nödvändiga medel och instrument för att uppnå detta mål, oberoende av alla andra myndigheter. Kravet i fördraget om centralbanksberoende speglar den allmänna uppfattningen att huvudmålet att upprätthålla prisstabilitet bäst tjänas genom en helt oberoende institution med en precis definition av sitt mandat. Centralbanksberoendet är fullt förenligt med att hålla centralbankerna ansvariga för sina beslut, vilket är en viktig aspekt för att stärka förtroendet för deras oberoende ställning. Detta medför transparens och dialog med tredje parter.

Fördraget är oklart om vid vilken tidpunkt de nationella centralbankerna i medlemsstater med undantag måste uppfylla huvudmålet att upprätthålla prisstabilitet i enlighet med artikel 105.1 i fördraget och artikel 2 i stadgan. I Sveriges fall gällde frågan huruvida denna skyldighet skulle gälla från den tidpunkt då ECBS upprättades eller från och med eurons införande. För de medlemsstater som anslöt sig till EU den 1 maj 2004 var frågan om huruvida skyldigheten skulle gälla från det datumet eller från eurons införande. Även om artikel 105.1 i fördraget inte är tillämpligt på medlemsstater med undantag (se artikel 122.3 i fördraget) gäller dock artikel 2 i stadgan för sådana medlemsstater (se artikel 43.1 i stadgan). ECB anser att de nationella centralbankernas skyldighet att ha prisstabilitet som sitt huvudmål gäller från 1 juni 1998 i Sveriges fall, och från 1 maj 2004 för de medlemsstater som vid det datumet anslöt sig till EU. Detta grundas på det faktum att en av de vägledande principerna för gemenskapen, nämligen stabila priser (enligt artikel 4.3 i fördraget) även är tillämplig på medlemsstater med undantag. Det grundas också på fördragets mål att alla medlemsstater skall sträva efter makroekonomisk konvergens, inbegripet prisstabilitet, vilket är syftet med dessa regelbundna rapporter från ECB och kommissionen. Denna slutsats grundar sig även på den grundläggande idén för centralbanksberoendet, som endast kan motiveras om det övergripande målet att upprätthålla prisstabilitet har företräde.

Landsbedömningarna i denna rapport baseras på dessa slutsatser avseende tidpunkten för skyldigheten för de nationella centralbankerna i medlemsstater med undantag att ha prisstabilitet som huvudmål.

INSTITUTIONELLT OBEROENDE

I artikel 108 i fördraget och artikel 7 i stadgan finns en uttrycklig hänvisning till principen om institutionellt oberoende. Enligt dessa två artiklar är det förbjudet för de nationella

centralbankerna och medlemmar av deras beslutande organ att begära eller ta emot instruktioner från gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Dessutom är det förbjudet för gemenskapsinstitutionerna, gemenskapsorganen och medlemsstaternas regeringar att söka påverka de medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ, vars beslut kan påverka de nationella centralbankernas fullgörande av sina ECBS-relaterade uppgifter.

Oavsett om den nationella centralbanken är ett statligt ägt organ, ett särskilt offentligrättsligt organ eller helt enkelt ett aktiebolag, finns det en risk att ägaren kan påverka den nationella centralbankens beslut beträffande ECBS-relaterade uppgifter genom sitt ägande. Sådan påverkan kan, oavsett om den sker till följd av aktieägarnas rättigheter eller på annat sätt, få konsekvenser för den nationella centralbankens oberoende och skall därför inskränkas i lag.

Förbud mot att ge instruktioner

Rätten för utomstående parter att ge instruktioner till nationella centralbanker, deras beslutande organ eller dessa organs medlemmar är oförenlig med fördraget och stadgan i den mån det gäller ECBS-relaterade uppgifter.

Förbud mot att godkänna, upphäva, ogiltigförklara eller uppskjuta beslut

Rätten för utomstående parter att godkänna, upphäva, ogiltigförklara eller uppskjuta den nationella centralbankens beslut är oförenlig med fördraget och stadgan i den mån det gäller ECBS-relaterade uppgifter.

Förbud mot att granska beslut på rättsliga grunder

En rätt för andra organ än oberoende domstolar att på rättsliga grunder förhandsgranska beslut som rör utförandet av ECBS-relaterade uppgifter är oförenlig med fördraget och stadgan, eftersom utförandet av dessa uppgifter inte får omprövas på politisk nivå. En rätt för centralbankschefen att på rättsliga grunder upphäva genomförandet av beslut som fattats av beslutande organ inom ECBS eller den nationella centralbanken, och därefter överlämna dem till politiska organ för ett slutligt beslut, skulle motsvara en begäran om instruktioner från utomstående parter.

Förbud mot att delta i en nationell centralbanks beslutande organ med rösträtt

Ett deltagande av företrädare för utomstående parter i en nationell centralbanks beslutande organ med rösträtt i frågor som rör utövandet av den nationella centralbankens ECBS-relaterade uppgifter är oförenligt med fördraget och stadgan, även om denna röst inte är avgörande.

Förbud mot samråd inför en nationell centralbanks beslut

En uttrycklig lagstadgad skyldighet för en nationell centralbank att konsultera utomstående parter i förväg ger de senare en formell mekanism att påverka det slutliga beslutet och är därför oförenlig med fördraget och stadgan.

En dialog mellan nationella centralbanker och utomstående parter är däremot förenlig med centralbanksoberoendet, även när denna grundas på lagstadgade skyldigheter att tillhandahålla information och utbyta åsikter, under förutsättning att

- detta inte påverkar oberoendet hos medlemmarna av de nationella centralbankernas beslutande organ,
- centralbankschefens särskilda ställning som medlem av ECB:s allmänna råd respekteras fullt ut,
- kraven på sekretess enligt stadgan iakttas.

Ansvarsfrihet för medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ

Lagstadgade bestämmelser som ger utomstående parter (t.ex. regeringen) rätt att bevilja medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ ansvarsfrihet avseende deras uppgifter (t.ex. när det gäller räkenskaperna), skall innehålla tillräckliga skyddsklausuler för att säkerställa att en sådan befogenhet inte inkräktar på möjligheten för denne person att oberoende fatta beslut om ECBS-relaterade uppgifter (eller genomföra sådana beslut som redan fattats på ECBS-nivå). Det rekommenderas att en uttrycklig bestämmelse om detta skall ingå i den nationella centralbankens stadga.

PERSONLIGT OBEROENDE

Centralbanksoberoendet skyddas ytterligare genom stadgans bestämmelser om anställningstrygghet för medlemmarna i de nationella centralbankernas beslutande organ. Centralbankscheferna är medlemmar av ECB:s allmänna råd. Enligt artikel 14.2 i stadgan

skall det i de nationella centralbankernas stadgar särskilt föreskrivas att ämbetsperioden för chefen för en nationell centralbank skall vara minst fem år. Denna artikel gör det också omöjligt att godtyckligt avsätta en centralbankschef genom att föreskriva att denne bara får skiljas från sin tjänst om han/hon inte längre uppfyller de krav som ställs för att han/hon skall kunna utföra sina uppgifter eller om han/hon har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, och ett beslut om avsättning får överklagas vid Europeiska gemenskapernas domstol. De nationella centralbankernas stadgar måste iaktta denna bestämmelse på det sätt som beskrivs i det följande.

Minsta ämbetsperiod för centralbankschefer

De nationella centralbankernas stadgar skall i enlighet med artikel 14.2 i stadgan fastställa att centralbankschefens ämbetsperiod skall vara minst fem år. Detta utesluter inte längre ämbetsperioder, medan en obestämd ämbetsperiod inte kräver att stadgan måste anpassas, förutsatt att grunderna för avsättning av en centralbankschef är i linje med artikel 14.2 i stadgan. När den nationella centralbankens stadgar ändras, måste lagen om sådana ändringar skydda anställningstryggheten för centralbankschefen och övriga medlemmar av de beslutande organen som kan behöva agera som centralbankschefens ställföreträdare.

Grunder för avsättning av centralbankschefer

De nationella centralbankernas stadgar måste säkerställa att en centralbankschef inte kan avsättas av andra skäl än dem som nämns i artikel 14.2 i stadgan. Syftet med detta krav är att förhindra att de myndigheter som är involverade i utnämningen av en centralbankschef, särskilt regeringen eller parlamentet, utnyttjar sin bestämmanderätt till att avsätta denne. De nationella centralbankernas stadgar skall antingen ange grunder för avsättning som är förenliga med dem som är fastlagda i artikel 14.2 i stadgan eller inte alls nämna några grunder för avsättning (eftersom artikel 14.2 är direkt tillämplig).

Anställningstrygghet och grunder för avsättning för övriga medlemmar i de nationella centralbankernas beslutande organ som deltar i utförandet av ECBS-relaterade uppgifter

Det personliga oberoendet skulle äventyras om övriga medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ som deltar i utförandet av ECBS-relaterade uppgifter inte också omfattades av samma regler om anställningstrygghet och grunder för avsättning

som centralbankscheferna⁴. Bestämmelser i fördraget och stadgan kräver jämförbar anställningstrygghet. Artikel 14.2 i stadgan begränsar inte anställningstryggheten till centralbankschefer, medan artikel 108 i fördraget och artikel 7 i stadgan hänvisar till medlemmar av de nationella centralbankernas beslutande organ och inte specifikt till centralbankschefer. Detta gäller särskilt då centralbankschefen är den främste bland jämställda kolleger med lika rösträtt eller när sådana andra medlemmar kan behöva agera som centralbankschefens ställföreträdare.

Rätt till rättslig prövning

För att begränsa det politiska handlingsutrymmet i bedömningen av grunderna för avsättning, måste medlemmarna av de nationella centralbankernas beslutande organ ha rätt att överklaga beslut om att avsätta dem till en oberoende domstol.

Enligt artikel 14.2 i stadgan skall en chef för en nationell centralbank kunna överklaga ett beslut om att avsätta honom eller henne till Europeiska gemenskapernas domstol. Den nationella lagstiftningen bör antingen hänvisa till stadgan eller inte alls nämna rätten att överklaga beslutet till Europeiska gemenskapernas domstol (eftersom artikel 14.2 i stadgan är direkt tillämplig).

Den nationella lagstiftningen bör även lägga fast en rätt till att få ett beslut om avsättning av en annan medlem av en nationell centralbanks beslutande organ som deltar i ECBS-relaterade uppgifter rättsligt prövat av en nationell domstol, antingen genom en allmänrättslig bestämmelse, eller genom en specifik bestämmelse. Även om det kan sägas att denna rätt finns tillgänglig enligt allmänrättsliga regler, är det för rättssäkerhetens skull tillrådligt att särskilt föreskriva om sådan rätt till prövning.

Skydd mot intressekonflikter

Det personliga oberoendet förutsätter också att det säkerställs att inga intressekonflikter uppstår mellan de skyldigheter som medlemmar av de nationella centralbankernas

---

⁴ Se punkt 8 i ECB:s yttrande CON/2004/35 av den 4 november 2004 på begäran av det ungerska finansministeriet om ett lagförslag om ändring av lagen om Magyar Nemzeti Bank, punkt 8 i ECB:s yttrande CON/2005/26 av den 4 augusti 2005 på begäran av Národná banka Slovenska om ett utkast till lag om ändring av lag nr 566/1992 Zb. om Národná banka Slovenska, i sin ändrade lydelse, och om ändringar av vissa lagar, punkt 3.3 i ECB:s yttrande CON/2006/44 av den 25 augusti 2006 på begäran av Banca d'Italia om den ändrade stadgan för Banca d'Italia, punkt 2.6 i ECB:s yttrande CON/2006/32 av den 22 juni 2006 på begäran av den franska senaten om ett lagförslag om Banque de France, och punkterna 2.3 och 2.4 i ECB:s yttrande CON/2007/6 av den 7 mars 2007 på begäran av det tyska finansministeriet om ett förslag till en åttonde lag om ändring av lagen om Deutsche Bundesbank.

beslutande organ har gentemot sin nationella centralbank (och när det gäller centralbankschefen även dennes skyldigheter gentemot ECB) och andra uppgifter som sådana medlemmar som deltar i utförandet av ECBS-relaterade uppgifter kan ha och som skulle kunna äventyra deras personliga oberoende. Att vara medlem av ett beslutande organ som deltar i utförandet av ECBS-relaterade uppgifter är av principiella skäl oförenligt med utförandet av andra uppgifter som kan ge upphov till en intressekonflikt. Medlemmar av sådana beslutande organ får inte inneha en befattning eller ett intresse som kan påverka deras handlande, vare sig de innehar en befattning i statens verkställande eller lagstiftande gren, eller i en regional eller lokal förvaltning eller genom deltagande i en företagsorganisation. Det bör särskilt säkerställas att det inte uppstår potentiella intressekonflikter för sådana medlemmar av de beslutande organen som inte ingår i den verkställande ledningen av centralbanken.

FINANSIELLT OBEROENDE

Även om en nationell centralbank är fullständigt oberoende i ett funktionellt, institutionellt och personligt hänseende (genom att detta garanteras i den nationella centralbankens stadgar) skulle dess totala oberoende äventyras om den inte självständigt kunde förfoga över tillräckliga finansiella resurser för att fullgöra sitt uppdrag (dvs. att utföra de ECBS-relaterade uppgifter som krävs enligt fördraget och stadgan).

Medlemsstaterna får inte försätta sina nationella centralbanker i en ställning där dessa inte har tillräckliga finansiella resurser för att utföra sina uppgifter inom ECBS eller Eurosystemet. Det bör noteras att artiklarna 28.1 och 30.4 i stadgan innebär att de nationella centralbankernas kan anmodas att göra ytterligare inbetalningar till ECB:s kapital och att göra ytterligare överföringar från sina valutareserver⁵. Vidare föreskriver artikel 33.2 i stadgan⁶ att om ECB ådrar sig en förlust som inte helt kan avräknas mot den allmänna reservfonden, kan ECB-rådet besluta om att avräkna återstoden av förlusten mot de monetära inkomsterna för det ifrågavarande räkenskapsåret i förhållande till och upp till de belopp som fördelas på de nationella centralbankerna. Principen om finansiellt oberoende kräver att förenlighet med dessa bestämmelser inte försämrar den nationella centralbankens förmåga att fullgöra sina uppgifter.

---

⁵ Artikel 30.4 i stadgan är endast tillämplig på Eurosystemet.

⁶ Artikel 33.2 i stadgan är endast tillämplig på Eurosystemet.

Principen om finansiellt oberoende innebär dessutom att de nationella centralbankerna måste ha tillräckliga medel för att utföra inte bara ECBS-relaterade uppgifter utan också sina egna nationella uppgifter (som t.ex. att finansiera sin förvaltning och den egna verksamheten).

Begreppet finansiellt oberoende bör därför bedömas utifrån perspektivet huruvida utomstående parter direkt eller indirekt kan utöva inflytande inte bara över den nationella centralbankens uppgifter, utan också över dess förmåga (både operativt när det gäller dess personal och finansiellt när det gäller vederbörliga kapitalresurser) att fullgöra sina uppgifter. De fyra aspekterna av det finansiella oberoendet som beskrivs nedan är särskilt viktiga i detta avseende och vissa av dem har endast nyligen finslipats⁷. Det är avseende dessa aspekter på finansiellt oberoende som de nationella centralbankerna är mest känsliga för påverkan utifrån.

Fastställande av budgeten

Om en utomstående part har befogenhet att fastställa eller påverka den nationella centralbankens budget är detta oförenligt med finansiellt oberoende, såvida inte lagen innehåller en skyddsbestämmelse om att denna befogenhet inte påverkar de finansiella resurser som är nödvändiga för att den nationella centralbanken skall kunna fullgöra sina ECBS-relaterade uppgifter.

Redovisningsregler

Räkenskaperna bör upprättas antingen i enlighet med allmänna redovisningsregler eller enligt regler som fastställts av den nationella centralbankens beslutande organ. Om sådana regler fastställts av utomstående parter, måste de beakta vad de nationella centralbankernas beslutande organ har föreslagit.

---

⁷ Vägledande ECB-yttranden inom detta område är:

- CON/2002/16 av den 5 juni 2002 på begäran av Irlands finansministerium om ett förslag till lag om Central Bank and Financial Services Authority of Ireland, 2002,
- CON/2003/22 av den 15 oktober 2003 på begäran av Finlands finansministerium om ett utkast till regeringens förslag att ändra lagen om Suomen Pankki och andra relaterade lagar,
- CON/2003/27 av den 2 december 2003 på begäran av Österrikes federala finansministerium om ett förslag till federal lag om den nationella stiftelsen för forskning, teknologi och utveckling, och
- CON/2004/1 av den 20 januari 2004 på begäran av den ekonomiska kommittén i Finlands parlament om ett utkast till regeringens förslag att ändra lagen om Suomen Pankki och andra relaterade lagar,
- CON 2006/38 av den 25 juli 2006 på begäran av Bank of Greece om ett utkast till bestämmelse om Bank of Greece befogenheter inom konsumentskyddsområdet,
- CON/2006/47 av den 13 september 2006 på begäran av det tjeckiska ministeriet för industri och handel om en ändring av lagen om Česká národní banka,
- CON/2007/8 av den 21 mars 2007 på begäran av det tjeckiska ministeriet för industri och handel om vissa bestämmelser i ett lagförslag om ändring av lagen om konsumentskydd relaterade till Česká národní banka.

Årsredovisningen skall antas av den nationella centralbankens beslutande organ, biträdda av oavhängiga revisorer, och får godkännas i efterhand av utomstående parter (t.ex. regering eller parlament). Beträffande vinsten skall den nationella centralbankens beslutande organ ha möjlighet att självständigt och yrkesmässigt besluta hur den skall beräknas.

Om den nationella centralbankens verksamhet kontrolleras av en statlig revisionsmyndighet eller ett liknande organ som har i uppdrag att kontrollera användningen av offentliga medel, bör kontrollens räckvidd vara tydligt definierad i regelverket och inte påverka det arbete som utförs av den nationella centralbankens oavhängiga externa revisorer i enlighet med artikel 27.1 i stadgan. Den statliga revisionen bör ske på icke-politisk, oberoende och strikt yrkesmässig grund.

Vinstdisposition, de nationella centralbankernas kapital och finansiella avsättningar

När det gäller vinstdispositionen får de nationella centralbankernas stadgar föreskriva hur vinsten skall fördelas. Om det inte finns några sådana föreskrifter skall beslutet om vinstdisposition fattas av den nationella centralbankens beslutande organ på yrkesmässiga grunder och inte vara föremål för bestämmanderätt för utomstående parter, såvida det inte finns en uttrycklig skyddsbestämmelse om att detta inte skall påverka storleken av de finansiella resurser som krävs för att den nationella centralbanken skall kunna fullgöra sina ECBS-relaterade uppgifter.

Medlemsstaterna får inte föreskriva nedskärningar av den nationella centralbankens kapital utan föregående samtycke från den nationella centralbankens beslutande organ, vilket syftar till att säkerställa att det fortfarande finns tillräckliga finansiella resurser för att den nationella centralbanken som medlem av ECBS skall kunna fullgöra sitt uppdrag enligt artikel 105.2 i fördraget och stadgan. När det gäller finansiella avsättningar eller buffertar måste de nationella centralbankerna ha frihet att självständigt göra avsättningar för att skydda realvärdet av kapital och tillgångar.

Finansiella åtaganden för tillsynsmyndigheter

En del medlemsstater har placerat sina tillsynsmyndigheter för den finansiella sektorn inom den nationella centralbanken. Detta medför inte några problem så länge som tillsynsmyndigheterna underordnas den nationella centralbankens oberoende beslutsfattande. Om lagen däremot föreskriver ett separat beslutsfattande för sådana

tillsynsmyndigheter är det emellertid viktigt att se till att de beslut som fattas av dessa inte hotar den nationella centralbankens finanser som helhet. I sådana fall bör den nationella lagstiftningen ge den nationella centralbanken möjlighet till slutlig kontroll över alla beslut av tillsynsmyndigheterna som kan få konsekvenser för en nationell centralbanks oberoende och i synnerhet dess finansiella oberoende.

2.2.3.2 SEKRETESS

Den tystnadsplikt för tjänstemän vid ECB och de nationella centralbankerna som fastställs i artikel 38 i stadgan kan ge upphov till liknande bestämmelser i de nationella centralbankernas stadgar eller i medlemsstaternas lagstiftning. Eftersom gemenskapslagstiftningen och de bestämmelser som antas med stöd av denna lagstiftning har företräde, får inte heller nationella bestämmelser om handlingars offentlighet leda till att ECBS sekretessregler överträds.

2.2.4 FÖRBUD MOT MONETÄR FINANSIERING OCH POSITIV SÄRBEHANDLING

2.2.4.1 FÖRBUDET MOT MONETÄR FINANSIERING

Förbudet mot monetär finansiering är fastlagt i artikel 101.1 i fördraget, vilket förbjuder ECB och medlemsstaternas nationella centralbanker att ge gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, centrala, regionala, lokala, eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller ge dem andra former av krediter; detsamma gäller ECB:s de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dessa enheter inom den offentliga sektorn. Fördraget innehåller ett undantag från förbudet. Det tillämpas inte på offentligt ägda kreditinstitut som, vad gäller tillförseln av centralbanksreserver, skall behandlas på samma sätt som privata kreditinstitut (artikel 101.2 i fördraget). ECB och den nationella centralbanken får dessutom fungera som fiskala ombud för de organ inom den offentliga sektorn som nämns ovan (artikel 21.1 i stadgan). Det exakta tillämpningsområdet för förbudet mot monetär finansiering klargörs vidare i rådets förordning (EG) nr 3603/93 av den 13 december 1993 nr 3603/93 om fastställande av definitioner för tillämpningen av de förbud som avses i artiklarna 104 och 104b.1 i

fördraget⁸ (nu artiklarna 101 och 103.I), som förtydligar att förbudet omfattar all finansiering av den offentliga sektorns åtaganden gentemot tredje parter.

Förbudet mot monetär finansiering är av avgörande betydelse för att säkerställa att huvudmålet för penningpolitiken (att upprätthålla prisstabilitet) inte hindras. Vidare minskar en centralbanks finansiering av den offentliga sektorn trycket att iakta budgetdisciplin. Därför måste förbudet tolkas extensivt för att säkerställa en strikt tillämpning, med förbehåll endast för vissa begränsade undantag i artikel 101.2 i fördraget och förordning (EG) nr 3603/93. ECB:s allmänna hållning när det gäller nationell lagstiftnings förenlighet med förbudet har huvudsakligen utvecklats inom ramen för medlemsstaternas samråd med ECB om förslag till nationella rättsregler enligt artikel 105.4 i fördraget⁹.

---

⁸ EGT L 332, 31.12.1993, s. 1.

⁹ Vissa vägledande EMI/ECB yttranden inom detta område är:

- CON/95/8 av den 10 maj 1995 på begäran av det svenska finansdepartementet i enlighet med artikel 109 f i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (fördraget) och artikel 5.3 i EMI:s stadga (stadgan) om ett lagförslag som inför av ett förbud mot monetär finansiering (lagen),
- CON/97/16 av den 27 augusti 1997 om ett yttrande på begäran av Österrikes federala finansministerium enligt artikel 109 f i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (fördraget) och artikel 5.3 i EMI:s stadga utarbetat i rådets beslut av den 22 november 1993 (93/717/EG) (beslutet) om ett förslag till en federal lag om Österrikes deltagande i det nya lånearrangemanget med den internationella valutafonden,
- CON/2001/32 av den 11 oktober 2001 på begäran av Portugals finansministerium om ett förslag till lagdekret om ändring av den rättsliga ramen för kreditinstitut och finansiella företag,
- CON/2003/27 av den 2 december 2003 på begäran av Österrikes federala finansministerium om ett förslag till federal lag om den nationella stiftelsen för forskning, teknologi och utveckling,
- CON/2005/1 av den 3 februari 2005 på begäran av Italiens ministerium för ekonomi och finanser om ett förslag till lag om ändring av lagdekret nr 7 av den 25 januari 1999, i dess omarbetade form genom lag nr 74 av den 25 mars 1999, om brådskande bestämmelser om Italiens deltagande i den Internationella valutafondens interventioner för att bemöta allvarliga finansiella kriser i dess medlemsländer,
- CON/2005/24 av den 15 juli 2005 på begäran av Tjeckiens finansministerium om ett förslag till lag om integrationen av tillsynen över de finansiella marknaderna,
- CON/2005/29 av den 11 augusti 2005 på begäran av Österrikes federala finansministerium om ett förslag till federal lag om betalningen av Österrikes bidrag till en fond som förvaltas av den Internationella valutafonden för låginkomstländer som drabbats av naturkatastrofer,
- CON/2005/50 av den 1 december 2005 på begäran av Národná banka Slovenska om ett utkast till lag om ändring av akt nr 118/1996 Coll. om skyddet av inlåning till banker och om ändringar av vissa lagar, i sin senaste lydelse, och
- CON/2005/60 av den 30 december 2005 på begäran av Lietuvos bankas om ett lagförslag om ändring av lagen om Lietuvos bankas,
- CON/2006/4 av den 27 januari 2006 på begäran av Central Bank of Cyprus om ett lagförslag om ändring av Central Bank of Cyprus lagar från 2002 och 2003,
- CON/2006/15 av den 9 mars 2006 på begäran av Polens finansminister om ett lagförslag om tillsynen av finansinstitut,
- CON/2006/17 av den 13 mars 2006 på begäran av det slovenska finansministeriet om ett lagförslag om ändring av lagen om Banka Slovenije,
- CON/2006/23 av den 22 maj 2006 på begäran av Central Bank of Malta om ett lagförslag om ändring av lagen om Central Bank of Malta, och
- CON/2006/58 av den 15 december 2006 på begäran av Central Bank of Malta om ändringar av lagen om Central Bank of Malta.

NATIONELL LAGSTIFTNING OM INFÖRLIVANDE AV FÖRBUDET MOT MONETÄR FINANSIERING

Generellt sett är det inte nödvändigt att i nationell lagstiftning införliva artikel 101 i fördraget, kompletterad av förordning (EG) nr 3603/93, eftersom båda är direkt tillämpliga. Om emellertid nationella rättsregler speglar dessa direkt tillämpliga gemenskapsbestämmelser, får de som ett minimum inte begränsa tillämpningsområdet för förbudet mot monetär finansiering eller utöka de undantag som finns enligt gemenskapsrätten. Till exempel är nationell lagstiftning som föreskriver att en nationell centralbank skall finansiera en medlemsstats finansiella åtaganden till internationella finansinstitut (andra än IMF, som anges i förordning (EG) nr 3603/93) eller till tredje länder oförenlig med förbudet mot monetär finansiering.

FINANSIERING AV DEN OFFENTLIGA SEKTORN ELLER AV DEN OFFENTLIGA SEKTORNS ÅTAGANDEN GENTEMOT TREDJE PARTER

Nationell lagstiftning får inte kräva att en nationell centralbank skall finansiera varken utförandet eller funktioner hos andra offentligrättsliga organ eller den offentliga sektorns åtaganden gentemot tredje parter. Till exempel är nationella lagar som bemyndigar eller kräver att en nationell centralbank skall finansiera domstolar eller domstolsliknande organ som är oberoende av den nationella centralbanken och fungerar som en förlängning av staten oförenliga med förbudet mot monetär finansiering.

ÖVERTAGANDE AV DEN OFFENTLIGA SEKTORNS ÅTAGANDEN

Nationell lagstiftning som kräver att en nationell centralbank övertar ett tidigare oberoende offentligt organs åtaganden till följd av en omorganisation på det nationella planet av vissa uppgifter och skyldigheter (t.ex. vid ett överförande till den nationella centralbanken av vissa tillsynsuppgifter som tidigare utförts av staten eller oberoende offentliga myndigheter eller organ), utan att den nationella centralbanken isoleras från finansiella åtaganden från sådana tidigare oberoende offentliga organs tidigare verksamhet är oförenlig med förbudet mot monetär finansiering.

FINANSIELLT STÖD TILL KREDIT- OCH/ELLER FINANSINSTITUT

Nationell lagstiftning som föreskriver att en nationell centralbank skall ge finansiering till kreditinstitut, förutom i samband med utförandet av centralbanksuppgifter (såsom penningpolitik, betalningssystem eller tillfälligt likviditetsstödjande åtgärder); särskilt stöd

till insolventa kredit- och/eller andra finansinstitut är inte förenlig med förbudet mot monetär finansiering.

FINANSIELLT STÖD FÖR SYSTEM FÖR INSÄTTNINGSGARANTI OCH ERSÄTTNING TILL INVESTERARE

Direktivet för system för garanti av insättningar¹⁰ och direktivet för system för ersättning till investerare¹¹ föreskriver att kostnaderna för att finansiera system för garanti av insättningar och system för ersättning till investerare måste bäras av kreditinstituten respektive värdepappersföretagen själva. Nationell lagstiftning som föreskriver att en nationell centralbank skall finansiera ett för den offentliga sektorn nationellt system för insättningsgaranti för kreditinstitut eller ett nationellt system för ersättning till investerare för värdepappersföretag är inte förenlig med förbudet mot monetär finansiering, såvida inte finansieringen är kortfristig, avser brådskande situationer, inte innebär en fara ur systemstabilitetssynpunkt, och besluten inte ligger hos den nationella centralbanken.

2.2.4.2. FÖRBUDET MOT POSITIV SÄRBEHANDLING

De nationella centralbankerna får inte, i egenskap av offentliga myndigheter, vidta åtgärder som ger den offentliga sektorn en positiv särbehandling hos finansinstitut, såvida inte sådana åtgärder baseras på tillsynsmässiga hänsyn. Vidare får reglerna om mobilisering eller pantsättning av skuldinstrument som antagits av de nationella centralbankerna inte användas som ett sätt att kringgå förbudet mot positiv särbehandling¹². Medlemsstaternas lagstiftning på detta område får inte skapa sådan positiv särbehandling.

Denna rapport riktar in sig på förenligheten både av nationell lagstiftning som antagits av de nationella centralbankerna och de nationella centralbankernas stadgar med fördragets förbud mot positiv särbehandling. Denna rapport påverkar dock inte bedömningen av huruvida lagar, förordningar eller administrativa handlingar i medlemsstaterna används under förevändning av tillsynsmässig hänsyn för att kringgå förbudet mot positiv särbehandling. En sådan bedömning ligger utanför denna rapports område.

---

¹⁰ Skäl 23 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (EGT L 135, 31.5.1994, s. 5).

¹¹ Skäl 23 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare (EGT L 84, 26.3.1997, s. 22).

2.2.5 EN ENHETLIG STAVNING AV EURON

Euron är den gemensamma valutan för de medlemsstater som har infört den. För att denna enhetlighet skall bli tydlig, kräver gemenskapsrätten att ordet ”euro” stavas på samma sätt i nominativ singular i alla gemenskapsrättsliga bestämmelser och i nationell lagstiftning, med beaktande av förekomsten av olika alfabet.

Vid sitt möte i Madrid den 15 och 16 december 1995 beslöt Europeiska rådet att ”namnet på den europeiska valutan [...] skall vara euro”, att ”[den gemensamma valutan] bör ha samma namn på alla Europeiska unionens officiella språk med hänsyn till förekomsten av olika alfabet” och att ”det specifika namnet euro skall användas [...] i stället för den allmänna beteckningen ecu som används i fördraget för att referera till den europeiska valutaenheten”. Slutligen drog Europeiska rådet slutsatsen att: “De femton medlemsstaternas regeringar har enats om att detta beslut utgör den godkända och slutgiltiga tolkningen av de relevanta bestämmelserna i fördraget.”. Denna otvetydiga och definitiva överenskommelse hos stats- och regeringscheferna i medlemsstaterna har bekräftats i all gemenskapslagstiftning som hänvisar till euron, där euron alltid stavas på samma sätt på alla officiella gemenskapsspråk. Av särskild betydelse är det faktum att den enhetliga stavning av euron som beslutades av medlemsstaterna har behållits i gemenskapens monetära lagstiftning.¹³ I den nyligen antagna rådets förordning (EG) nr 2169/2005 av den 21 december 2005 om ändring av förordning (EG) nr 974/98 om införande av euron¹⁴ bekräftas den korrekta stavningen av den gemensamma valutan. För det första föreskriver förordning (EG) nr 974/98 i alla språkversioner att ”namnet på den europeiska valutan skall vara ‘euro’”. För det andra hänvisar alla språkversioner av förordning (EG) nr 2169/2005 till ”euro”.

År 2003 ratificerade alla medlemsstater det beslut av rådet på stats- eller regeringschefsnivå av den 21 mars 2003 om ändring av artikel 10.2 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken¹⁵, där, åter, men denna

---

¹² Se artikel 3.2 i och skäl 10 i rådets förordning (EG) nr 3604/93 av den 13 december 1993 om specificerande av definitioner för tillämpningen av förbudet mot positiv särbehandling enligt artikel 104a (nu artikel 102) i fördraget (EGT L 332, 31.12.1993, s. 4) (svensk språkversion ej tillgänglig).

¹³ Se rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron (EGT L 162 19.6.1997, s.1), rådets förordning (EG) nr 974/98 av den 3 maj 1998 om införande av euron (EGT L 139 11.5.1998, s.1) och rådets förordning (EG) nr 2866/98 av den 31 december 1998 om omräkningskurserna mellan euron och valutorna för de medlemsstater som inför euron (EGT L 359 31.12.1998, s.1); alla tre ändrades år 2000 inför eurons införande i Grekland, se också de rättsakter som gemenskapen antog avseende euromynt under 1998 och 1999.

¹⁴ EUT 346, 29.12.2005, s.1.

¹⁵ EUT L 83, 1.4.2003, s. 66.

gång i en rättsakt som hänför sig till primärrätten, namnet på den gemensamma valutan stavas identiskt i alla språkversioner.

Denna otvetydiga och definitiva hållning hos medlemsstaterna är också bindande för medlemsstater med undantag. Artikel 5.3 i akten om villkoren för anslutning fastställs att "de nya medlemsstaterna skall ha samma ställning som de nuvarande när det gäller förklaringar, resolutioner eller andra ståndpunkter av Europeiska rådet eller av rådet samt förklaringar, resolutioner eller andra ståndpunkter som medlemsstaterna efter gemensam överenskommelse har antagit i frågor om gemenskapen eller unionen; de kommer följaktligen att beakta de principer och riktlinjer som kommer till uttryck i dessa förklaringar, resolutioner eller andra ståndpunkter och kommer att göra vad som behövs för att säkerställa genomförandet."

På grundval av dessa överväganden och med beaktande av gemenskapens exklusiva behörighet att besluta om namnet på den gemensamma valutan är avvikelser från denna regel oförenliga med fördraget och bör därför avlägsnas. Emedan denna princip tillämpas på alla typer av nationell lagstiftning, tar bedömningen i landskapitlen sikte på de nationella centralbankernas stadgar och på lagar om införande av euron.

2.2.6 DE NATIONELLA CENTRALBANKERNAS RÄTTSLIGA INTEGRERING I EUROSISTEMET

Så snart en medlemsstat infört euron är bestämmelser i den nationella lagstiftningen (särskilt i den nationella centralbankens stadgar men även i annan lagstiftning) som kunde förhindra utförandet av uppgifter som rör Eurosystemet eller efterlevandet av ECB:s beslut oförenliga med Eurosystemets möjligheter att effektivt bedriva sin verksamhet. Den nationella lagstiftningen måste därför anpassas för att säkerställa att den är förenlig med fördraget och stadgan vad avser uppgifter som rör Eurosystemet. För att uppfylla kraven i artikel 109 i fördraget måste den nationella lagstiftningen anpassas för att säkerställa förenlighet senast vid upprättandet av ECBS (i Sveriges fall) och senast den 1 maj 2004 (vad avser de medlemsstater som anslöt sig till EU vid det datumet). Lagstadgade krav om den nationella centralbankens fullständiga rättsliga integrering i Eurosystemet behöver dock inte träda i kraft förrän den fullständiga integreringen blir verklighet, dvs. den dag medlemsstaten med undantag inför euron.

De viktigaste områdena som behandlas i denna rapport är de där lagstadgade bestämmelser kan hindra en nationell centralbank från att uppfylla Eurosystemets krav. Detta innefattar bestämmelser som kan förhindra den nationella centralbankens deltagande i genomförandet av den gemensamma penningpolitik som utformas av ECB:s beslutande organ, eller som hindrar en centralbankschef från att fullgöra sina skyldigheter som medlem av ECB-rådet eller som inte respekterar ECB:s företrädesrätt. En åtskillnad görs mellan följande områden: mål för den ekonomiska politiken, uppgifter, finansiella bestämmelser, valutapolitik och internationellt samarbete. Slutligen behandlas även andra områden där den nationella centralbankens stadgar kan behöva anpassas.

2.2.6.1 MÅL FÖR DEN EKONOMISKA POLITIKEN

En nationell centralbanks fulla integrering i Eurosystemet kräver att dess lagstadgade mål är förenliga med ECBS mål, som är fastställda i artikel 2 i stadgan. Detta betyder bland annat att lagstadgade mål med ”nationella drag”, t.ex. där lagbestämmelserna hänvisar till en skyldighet att utföra penningpolitiken inom ramen för den berörda medlemsstatens allmänna ekonomiska politik, måste anpassas.

2.2.6.2 UPPGIFTER

Uppgifterna för en nationell centralbank i en medlemsstat som har infört euron bestäms huvudsakligen av fördraget och stadgan, eftersom den nationella centralbanken utgör en integrerad del i Eurosystemet. För att uppfylla kraven i artikel 109 i fördraget måste bestämmelserna om uppgifter i den nationella centralbankens stadgar jämföras med de relevanta bestämmelserna i fördraget och stadgan och eventuell bristande förenlighet undanröjas¹⁶. Detta gäller alla bestämmelser som, efter det att euron införts och den nationella centralbanken integrerats i Eurosystemet, kan försvåra utförandet av ECBS-relaterade uppgifter; särskilt bestämmelser som inte respekterar ECBS befogenheter enligt kapitel IV i stadgan.

När det gäller penningpolitiken bör de nationella rättsreglerna erkänna att gemenskapens penningpolitik skall utföras genom Eurosystemet¹⁷. De nationella centralbankernas stadgar kan innehålla bestämmelser om penningpolitiska instrument. Sådana bestämmelser måste jämföras med dem som finns i fördraget och stadgan och bristande förenlighet måste undanröjas för att kunna vara förenliga med artikel 109 i fördraget.

¹⁶ Se särskilt artiklarna 105 och 106 i fördraget och artikel 3-6 och 16 i stadgan.

Nationella rättsregler som ger den nationella centralbanken ensamrätt att utge sedlar måste erkänna ECB-rådets ensamrätt att från och med eurons införande tillåta utgivning av eurosedlar enligt 106.1 i fördraget och artikel 16 i stadgan. Dessutom måste nationella rättsregler som gör det möjligt för regeringar att påverka t.ex. valörer, tillverkning, volymer och indragning av eurosedlar antingen upphävas eller erkänna de befogenheter som ECB har när det gäller eurosedlar i enlighet med de ovannämnda bestämmelserna i fördraget och stadgan. Beträffande mynt måste de relevanta bestämmelserna, oavsett hur ansvarsfördelningen mellan regeringarna och de nationella centralbankerna ser ut på detta område, erkänna ECB:s befogenhet att efter eurons införande godkänna den volym av euromynt som ges ut.

När det gäller förvaltningen av valutareserver¹⁸ bryter medlemsstater som har infört euron och som inte överför sina officiella valutareserver¹⁹ till respektive nationell centralbank mot fördraget. Det är inte heller förenligt enligt artikel 105.2 tredje strecksatsen i fördraget om en tredje part – t.ex. regeringen eller parlamentet – har rätt att påverka en nationell centralbanks beslut om förvaltningen av den officiella valutareserven. De nationella centralbankerna måste dessutom överföra reservtillgångar till ECB i proportion till sina andelar av det tecknade kapitalet i ECB. Detta innebär att det inte får finnas några rättsliga hinder mot att de nationella centralbankerna överför reservtillgångar till ECB.

2.2.6.3 FINANSIELLA BESTÄMMELSER

De finansiella bestämmelserna i stadgan omfattar regler om räkenskaper²⁰, revision²¹, teckning av kapital²², överföring av reservtillgångar²³ samt fördelning av monetära inkomster²⁴. De nationella centralbankerna måste kunna uppfylla sina skyldigheter enligt dessa bestämmelser och därför måste eventuellt oförenliga nationella bestämmelser upphävas .

---

¹⁷ Artikel 105.2 första strecksatsen i fördraget.

¹⁸ Artikel 105.2 tredje strecksatsen i fördraget.

¹⁹ Med undantag av rörelsemedel i utländsk valuta som medlemsstaterna kan behålla i enlighet med artikel 105.3 i fördraget.

²⁰ Artikel 26 i stadgan.

²¹ Artikel 27 i stadgan.

²² Artikel 28 i stadgan.

²³ Artikel 30 i stadgan.

²⁴ Artikel 32 i stadgan.

2.2.6.4 VALUTAPOLITIK

En medlemsstat med undantag får behålla nationell lagstiftning som föreskriver att regeringen skall ansvara för landets valutapolitik och att den nationella centralbanken skall ha en rådgivande och/eller verkställande roll. Vid den tidpunkt då euron införs i medlemsstaten skall emellertid sådan lagstiftning avspegla det faktum att ansvaret för euroområdet valutapolitik har överförs till gemenskapsnivån i enlighet med artikel 111 i fördraget. Enligt artikel 111 i fördraget är det EU-rådet som i nära samarbete med ECB ansvarar för denna politik.

2.2.6.5 INTERNATIONELLT SAMARBETE

För att euron skall kunna införas måste den nationella lagstiftningen vara förenlig med artikel 6.1 i stadgan, där det föreskrivs att det är ECB som skall bestämma hur ECBS skall företrädas i internationellt samarbete när det gäller de uppgifter som anförtrotts Eurosystemet. Den nationella lagstiftningen måste dessutom tillåta att de nationella centralbankerna, med ECB:s godkännande, får delta i internationella monetära institutioner (artikel 6.2 i stadgan).

2.2.6.6 ÖVRIGT

Vad gäller vissa medlemsstater finns det, utöver de frågor som behandlas ovan, andra områden där de nationella bestämmelserna måste anpassas (t.ex. beträffande clearing- och betalningssystem och utbyte av information).

3 LANDSAMMANFATTNINGAR

3.1 CYPERN

Under referensperioden uppgick den genomsnittliga HIKP-inflationen i Cypern över tolv månader till 2,0 %, dvs. väl under det referensvärde på 3,0 % som föreskrivs i fördraget. Baserat på senaste information väntas 12-månadsgenomsnittet för HIKP-inflationen minska något under de kommande månaderna.

Över en längre period tillbaka har HIKP-inflationen i Cypern varit begränsad, med endast tillfälliga perioder av relativt hög inflation. Mellan 1997 och 2006 låg den för det mesta mellan 2 % och 3 %, men 2000 och 2003 ökade inflationen till 4,9 % respektive 4,0 %, till stor del beroende på högre energi- och livsmedelspriser samt den gradvisa EU-harmoniseringen av punktskatterna på bränsle och på momssatsen från 10 % till 15 % 2002-2003. Denna utveckling av inflationen på längre sikt speglar ett antal viktiga policybeslut, främst en långvarig tradition av fasta växelkurssystem, som inleddes 1960. Det cypriotiska pundet var från 1992 knutet till ecun och därefter till euron, och den 2 maj 2005 gick Cypern med i ERM2 med det normala fluktuationsbandet på ± 15 %. Den förhållandevis begränsade inflationen har understötts av avregleringar av produktmarknaderna och de allmännyttiga företagen. Finanspolitiken har däremot på det hela taget inte fullt ut gett stöd åt prisstabiliteten sedan 1996, även om läget blivit mer gynnsamt de senaste åren. Den på det hela taget relativt begränsade inflationen mellan 1998 och 2001 bör ses mot bakgrunden av en stark ekonomisk tillväxt, för det mesta runt 5 % i reala termer. Den avtog till ca 2 % 2002 och 2003 men steg åter till nästan 4 % mellan 2004 och 2006. Arbetslösheten har varit relativt låg, även om den har ökat något sedan 2002, och arbetsmarknaden i Cypern är ganska flexibel. Efter mycket kraftiga löneökningar 2002 och 2003, speciellt i den offentliga sektorn, minskade lönetrycket markant under de två följande åren, vilket resulterade i måttliga öknningar i enhetsarbetskraftskostnaderna. Importpriserna har tidvis fluktuerat och ökat något sedan 2003 som resultat av högre oljepriser. Under den senaste tiden ökade HIKP-inflationen gradvis i början av 2006 och var 2,7 % i augusti, för att därefter sjunka till 1,4 % i mars 2007 mot bakgrund av sjunkande energipriser.

När det gäller utvecklingen framöver ligger de senaste inflationsprognoserna från större internationella institut på mellan 1,3 % och 2,1 % för 2007 och mellan 1,9 % och 2,1 %

för 2008. Riskerna i inflationsprognoserna är övervägande uppåtriktade och hänger samman med den planerade höjningen av den lägre momssatsen på vissa varor och tjänster. Höjningen är relaterad till EU-harmoniseringen och förväntas bidra med ungefär 1 procentenhet till inflationstakten, potentiella andrahandseffekter från tidigare och förväntade ökningar i inflationen samt en framtida negativ utveckling av oljepriset och lönerna mot bakgrund av den snabba ökningen av den inhemska efterfrågan och av kreditexpansionen. En konvergens nedåt i räntan för lån i inhemska valuta mot nivåerna i euroområdet och i kassakraven för de monetära finansinstituten utgör ytterligare uppåtrisker för inflationstakten. Faktorer som talar för en lägre inflation hänger samman med effekterna av den pågående avregleringen inom sektorer som telekommunikation och energi, en återhållsam löneutveckling i den offentliga sektorn och ett ökat arbetskraftsinflöde som kan utöva ett nedåtriktat tryck på löneutvecklingen samt en gynnsam oljeprisutveckling. Dessutom skulle en potentiellt lägre internationell efterfrågan och effekterna därav på turistnäringen innebära en dämpning av inflationstrycket.

Cypern är för närvarande inte föremål för något beslut av rådet om förekomsten av ett alltför stort underskott. För referensåret 2006 hade Cypern ett underskott i de offentliga finanserna på 1,5 % av BNP, dvs. väl under referensvärdet. Ett underskott på 1,4 % av BNP prognostiseras av Europeiska kommissionen för 2007. Den offentliga sektorns skuldkvot sjönk till 65,3 % av BNP 2006 och beräknas sjunka ytterligare 2007, till 61,5 % vilket innebär att den fortfarande ligger över referensvärdet på 60 %. Ytterligare konsolidering krävs om Cypern skall kunna uppfylla det medelfristiga målet i stabilitets- och tillväxtpakten, som i konvergensprogrammet i december 2006 kvantifierats som ett konjunkturrensat underskott, exklusive engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder, på 0,5 % av BNP. Beträffande övriga faktorer med avseende på utvecklingen av de offentliga finanserna överskred underskottskvoten 2006 inte de offentliga investeringarna i förhållande till BNP.

Enligt prognoserna från EU:s kommitté för ekonomisk politik och Europeiska kommissionen kan Cypern förvänta sig en betydande ökning av de offentliga utgifterna till följd av befolkningens åldrande, motsvarande 11,8 procentenheter av BNP mellan 2004 och 2050, den högsta nivån bland EU:s medlemsstater. Den finansiella belastningen av en åldrande befolkning lindras om tillräckligt stort handlingsutrymme i de offentliga finanserna skapas innan det demografiska läget förvärras.

Det cypriotiska pundet har deltagit i ERM2 sedan den 2 maj 2005, dvs. under den tvååriga referensperioden mellan maj 2005 och april 2007. Centralkursen för valutan sattes till 0,585274 pund per euro, dvs. samma kurs som pundet unilateralt knöts till euron i början av 1999, med ett normalt fluktuationsband på $\pm 15\%$. Överenskommelsen om deltagande i ERM2 baserades på fasta åtaganden från de cypriotiska myndigheterna i olika policyfrågor. Efter inträdet i ERM2 har Cypern fortsatt att föra en fast växelkurspolitik gentemot euron. Pundet har legat kvar nära sin centralkurs på den positiva sidan av det normala fluktuationsbandet med mycket låg volatilitet. Skillnaderna i de korta räntorna gentemot 3-månaders Euribor slöts gradvis mot slutet av den granskade perioden. Både bilateralt mot euron och i effektiva termer låg det cypriotiska pundets växelkurs i mars 2007 nära de historiska genomsnitt som beräknas från och med januari 1996 och sedan euron infördes 1999. Vad gäller den externa utvecklingen i övrigt har Cypern nästan konstant haft underskott i den kombinerade bytes- och kapitalbalansen, och dessa underskott har periodvis varit stora. De senaste åren har underskotten ökat, från 2,0 % av BNP 2003 till 5,9 % av BNP 2006, framför allt beroende på ett ökande varuunderskott medan överskottet i tjänstebalansen varit i stort sett oförändrat. Dessa underskott har till stor del finansierats genom nettoinflöden av direktinvesteringar (delvis återinvesterade vinstmedel) och kapitalinflöden i form av ”andra investeringar”, främst inlåning från utlänningar och utlandslån. Eftersom kapitalinflödet översteg det sammanlagda underskottet i bytes- och kapitalbalansen mellan 2004 och 2006, kom de officiella reservtillgångarna att öka under denna period.

Nivån för de långa räntorna i Cypern var 4,2 % under referensperioden och låg således väl under referensvärdet på 6,4 % för räntekriteriet. De långa räntorna och skillnaden mot obligationsräntorna i euroområdet har överlag gått ned under de senaste åren.

Sammantaget är det viktigt för Cypern att fortsätta på den inslagna vägen av varaktig och trovärdig konsolidering av de offentliga finanserna baserat på strukturåtgärder och att förbättra budgetläget genom att påtagligt minska den höga skuldkvoten. Det är viktigt att bibehålla en måttlig löneutveckling, framför allt i den offentliga sektorn, som beaktar produktivitetstillväxten, läget på arbetsmarknaden och utvecklingen i konkurrerande länder. Dessutom är det viktigt att fortsätta med strukturreformer på produkt- och arbetsmarknaderna. Så borde t.ex. indexeringen av löner och vissa sociala förmåner (levnadskostnadsavdrag) ses över i syfte att minska riskerna för kvardröjande inflation. Sådana strukturreformer kommer inte bara att göra ekonomin bättre rustad att stå emot

chocker utan även att bidra till att skapa de bästa förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning. Slutligen, en eventuell återförening av Cypern kan medföra ytterligare strukturella och statsfinansiella utmaningar, beroende på de särskilda ekonomiska och finansiella förutsättningarna.

Efter de senaste ändringarna av lagen om Central Bank of Cyprus är bankens stadga förenlig med kraven i fördraget och ECBS-stadgan beträffande etapp tre av Ekonomiska och monetära unionen.

Cyprus - Economic indicators of convergence
(excluding the exchange rate criterion)

	HICP inflation ¹⁾	Long-term interest rate ²⁾	General government surplus (+) or deficit (-) ³⁾	General government gross debt ³⁾
2005	2.0	5.2	-2.3	69.2
2006	2.2	4.1	-1.5	65.3
2007	2.0	4.2	-1.4	61.0
Reference value ⁴⁾	3.0%	6.4%	-3%	60%

Sources: ECB, Eurostat and European Commission.

(Note: Best performing countries in terms of price stability are: Finland, Poland, Sweden)

1) Annual average percentage change. 2007 data refer to the period April 2006 to March 2007.

2) In percentages, annual average. 2007 data refer to the period April 2006 to March 2007.

3) As a percentage of GDP. Projections for 2007 as notified by Member States in spring 2007 [European Commission projections for 2007].

4) Reference value refers to the period April 2006 to March 2007 for HICP inflation and long-term interest rates and to the year 2006 for general government deficit and debt.

Cypern Ekonomiska konvergensindikatorer
(exkl. växelkurskriteriet)

HIKP-inflation¹   Lång ränta²   Offentliga sektorns överskott (+) och underskott (-)³   Offentliga sektorns bruttoskuld³

Referensvärde⁴

Källor: ECBS och Europeiska kommissionen.

- 1) Årlig procentuell förändring.
- 2) I procent, årligt genomsnitt.
- 3) I procent av BNP. Prognoserna för 2007 enligt Europeiska kommissionen.
- 4) Referensvärdet avser perioden april 2006-mars 2007
- 5) De länder som uppvisar bäst resultat avseende prisstabilitet är Finland, Polen och Sverige.

3.2 MALTA

Under referensperioden uppnådde Malta en genomsnittlig HIKP-inflation över tolv månader på 2,2 %, dvs. väl under det referensvärde på 3,0 % som föreskrivs av fördraget. Baserat på senaste information väntas 12-månadsgenomsnittet för HIKP-inflationen sjunka ytterligare under de kommande månaderna.

HIKP-inflationen i Malta har varit relativt stabil under en längre tid, och har huvudsakligen fluktuerat mellan 2 % och 3 % under åren 1999 - 2006. Att inflationen har varit relativt stabil under en lång tidsperiod återspeglar ett antal viktiga policybeslut, varav det viktigaste har varit att ett system med fast växelkurs mot en korg av valutor upprätthållits under nästan hela tiden sedan Malta blev oberoende 1964. Sedan den 2 maj 2005 har den maltesiska liran deltagit i ERM2 och således varit knuten till euron. Finanspolitiken har gett ökat stöd åt prisstabiliteten de senaste åren. Efter en period av stark ekonomisk tillväxt under 1990-talet avtog produktionstillväxten från 2001 och blev negativ under två år därefter. Denna ekonomiska stagnation återspeglade en kombination av försämrat omvärldsklimat, som delvis hör samman med ökad konkurrens på Maltas huvudsakliga exportmarknader, samt inhemska faktorer som tillfälliga effekter av omstruktureringar i tillverkningsindustrin. Den senaste utvecklingen har inneburit en successiv ekonomisk återhämtning som började 2005 och fortsatte 2006, men pristrycket från efterfrågesidan i ekonomin har varit fortsatt begränsat. HIKP-inflationen sjönk snabbt mot slutet av 2006 och var fortsatt måttlig i början av 2007. Efter att ha nått en topp på 3,5 % vid halvårsskiftet 2006 minskade den till mindre än 1 % under de två sista månaderna av 2006 och låg på 0,5 % i mars 2007. Nedgången i inflationen i slutet av 2006 berodde till stor del på att effekterna av tidigare energiprishöjningar ebbade ut. Dessa hade påverkat inflationen i Malta relativt starkt.

De senaste inflationsprognoserna från större internationella institut ligger på mellan 1,4 % och 2,4 % för 2007 och mellan 2,1 % och 2,3 % för 2008. Riskerna för en högre inflation hänger främst samman med en potentiell höjning av de internationella energipriserna. Dessutom måste den snabba kreditexpansionen övervakas noga, även om den inte är så kraftig som i vissa andra länder med mindre välutvecklade finansmarknader. Faktorer som kan dämpa inflationen hänger samman med effekterna av ökad konkurrens på vissa produktmarknader som livsmedelshandeln och flygbranschen och av fortsatta åtgärder för att rationalisera regler och administrativa förfaranden i den offentliga sektorn.

Malta är för närvarande föremål för ett beslut av rådet om förekomsten av ett alltför stort underskott. För referensåret 2006 hade Malta emellertid ett underskott i de offentliga finanserna på 2,6 % av BNP, dvs. under referensvärdet. Tillfälliga finanspolitiska åtgärder bidrog till att minska underskottet med 0,7 % av BNP 2006. Utan dessa åtgärder skulle underskottet 2006 ha varit 3,3 % av BNP. En minskning till 2,1 % av BNP prognostiseras av Europeiska kommissionen för 2007. Den offentliga sektorns skuldkvot minskade till 66,5 % av BNP 2006 och beräknas till 65,9 % 2007, således över referensvärdet på 60 %. Ytterligare konsolidering krävs om Malta skall kunna uppfylla det medelfristiga målet i stabilitets- och tillväxtpakten, som i konvergensprogrammet i december 2006 kvantifierats som en budget i balans i konjunkturrensade termer, efter det att effekterna av tillfälliga åtgärder och engångsåtgärder räknats bort. Beträffande övriga faktorer med avseende på utvecklingen av de offentliga finanserna överskred underskottskvoten 2006 inte de offentliga investeringarna i förhållande till BNP.

Enligt de senaste prognoserna från EU:s kommitté för ekonomisk politik och Europeiska kommissionen kan utgifterna relaterade till den åldrande befolkningen i Malta förväntas öka med 2,2 procentenheter av BNP under åren fram till 2020 och därefter med 0,3 procentenheter fram till 2050. Dessa beräkningar tar inte hänsyn till reformen av statliga pensionssystem som antagits av representanthuset i december 2006, men en preliminär bedömning av Europeiska kommissionen antyder att reformen inte nämnvärt har förbättrat utsikterna för de offentliga finansernas hållbarhet på längre sikt. Den finansiella belastningen av en åldrande befolkning lindras om tillräckligt stort handlingsutrymme i de offentliga finanserna skapas innan det demografiska läget förvärras.

Den maltesiska liran har deltagit i ERM2 sedan den 2 maj 2005, dvs. under den 2-åriga referensperioden mellan maj 2005 och april 2007. Centralkursen för valutan sattes till 0,429300 lira per euro, marknadskursen vid tidpunkten för anslutningen, med ett normalt fluktuationsband på $\pm 15\%$. Vid anslutningen till växelkursmekanismen återknöts den maltesiska liran till euron från en tidigare valutakorg (bestående av euro, brittiska pund och US-dollar). Överenskommelsen om deltagande i ERM2 baserades på fasta åtaganden från de maltesiska myndigheterna i olika policyfrågor. De maltesiska myndigheterna har enligt vad de förklarade vid ERM2-inträdet hållit lirans växelkurs vid centralkursen emot euron. Skillnaderna i de korta räntorna gentemot 3-månaders Euribor minskade under 2006 och uppgick till 0,2 procentenheter för tremånadersperioden fram t.o.m. mars 2007. Både bilateralt mot euron och i effektiva termer

låg den maltesiska lirans växelkurs i mars 2007 nära de historiska genomsnitt som beräknas från och med januari 1996 och sedan införandet av euron 1999. Vad gäller den externa utvecklingen i övrigt har Malta sedan 1997 rapporterat underskott i den kombinerade bytes- och kapitalbalansen, och dessa underskott har periodvis varit stora. För 2004 och 2005 uppgick underskottet till 4,9 % av BNP innan det minskade till 3,3 % av BNP 2006. Sedan 2003 har flödet av direktinvesteringar mer än uppvägt detta underskott, medan kapitalflödena i form av ”övriga investeringar” i stort sett har uppvägs av stora nettoutflöden av portföljinvesteringar. Maltas officiella reservtillgångar ökade både 2005 och 2006.

Nivån för de långa räntorna i Malta var 4,3 % under referensperioden och låg således väl under referensvärdet på 6,4 % för räntekriteriet. De långa räntorna och skillnaden mot obligationsräntorna i euroområdet har överlag gått ned under de senaste åren.

Sammantaget är det viktigt för Malta att fortsätta på den inslagna vägen av varaktig och trovärdig konsolidering av de offentliga finanserna och att förbättra budgetläget genom att påtagligt minska den höga skuldkvoten. Det är viktigt att bibehålla en måttlig löneutveckling, både i den offentliga och privata sektorn, som beaktar produktivitetstillväxten, läget på arbetsmarknaden och utvecklingen i konkurrerande länder. Åtgärder måste också sättas in för att eliminera strukturella hinder mot ekonomisk tillväxt och skapande av nya arbetstillfällen. Viktiga element i det här avseendet är att stärka konkurrensen på produktmarknaderna och förbättra arbetsmarknadens funktioner. Sådana åtgärder bidrar också till att göra dessa marknader mer flexibla och på så vis underlätta anpassningar inför möjliga chocker som drabbar enskilda länder eller branscher. Förmågan att absorbera chocker är särskilt viktig med tanke på ekonomins relativt höga grad av specialisering. Dylåka åtgärder kommer att bidra till att skapa goda förutsättningar för prisstabilitet samt att främja ökad konkurrenskraft och sysselsättning.

Efter de senaste ändringarna av lagen om Central Bank of Malta är bankens stadga förenlig med kraven i fördraget och ECBS-stadgan beträffande etapp tre av Ekonomiska och monetära unionen.

Malta - Economic indicators of convergence
(excluding the exchange rate criterion)

	HICP inflation ¹⁾	Long-term interest rate ²⁾	General government surplus (+) or deficit (-) ³⁾	General government gross debt ³⁾
2005	2.5	4.6	-3.1	72.4
2006	2.6	4.3	-2.6	66.5
2007	2.2	4.3	-1.9	66.0
Reference value ⁴⁾	3.0%	6.4%	-3%	60%

Sources: ECB, Eurostat and European Commission.

(Note: Best performing countries in terms of price stability are: Finland, Poland, Sweden)

1) Annual average percentage change. 2007 data refer to the period April 2006 to March 2007.

2) In percentages, annual average. 2007 data refer to the period April 2006 to March 2007.

3) As a percentage of GDP. Projections for 2007 as notified by Member States in spring 2007 [European Commission projections for 2007].

4) Reference value refers to the period April 2006 to March 2007 for HICP inflation and long-term interest rates and to the year 2006 for general government deficit and debt.

Malta Ekonomiska konvergensindikatorer
(exkl. växelkurskriteriet)

HIKP- inflation ¹	Lång ränta ²	Offentliga sektorns överskott (+) och underskott (-) ³	Offentliga sektorns bruttoskuld ³
---------------------------------	----------------------------	---	---

Referensvärde⁴

Källor: ECBS och Europeiska kommissionen.

- 1) Årlig procentuell förändring.
- 2) I procent, årligt genomsnitt.
- 3) I procent av BNP. Prognoserna för 2007 enligt Europeiska kommissionen.
- 4) Referensvärdet avser perioden april 2006-mars 2007
- 5) De länder som uppvisar bäst resultat avseende prisstabilitet är Finland, Polen och Sverige.

ISSN 1725937-1

9 771725 937001